

متن پژوهی در گستره استان یزد

(فهرست متون چاپ شده در استان یزد از آغاز تا ۱۳۹۰ ش)

حسین مسرت

را کتابخانه‌های بزرگ ایران مانند: کتابخانه ملی، مجلس شورای اسلامی، آستان قدس رضوی و مرعشی ندارند. فهرست حاضر می‌کوشد نام و نشانی متونی را که از آغاز تا پایان دوره قاجار (۱۳۴۰ ق / ۱۳۰۴ ش) به زبان فارسی و عربی تألیف شده و از آغاز صنعت چاپ در یزد تا آغاز ۱۳۹۰ ش در این استان چاپ شده است، در اختیار پژوهشگران بگذارد. نخست در نظر بود بنا به سفارش زنده‌یاد ایرج افشار، فهرستی از آثار چاپ‌شده یزدیان و یا درباره یزد فراهم آید که چون از حوصله یک مقاله بیرون بود و خود کتابی مستقل و مفصل می‌شد، عجلتاً از این کار صرف نظر شد؛ و گرنه چه بسیار از این آثار در تهران، قم، اصفهان، مشهد، کرمان، بمبئی، استانبول و غیره چاپ شده‌اند که ممکن است در فهرست‌های موجود از این رو فعلاً این فهرست بر اساس یافته‌های کتابخانه‌های گوناگون ایران به‌ویژه پایگاه اینترنتی www.lib.ir و پایگاه سیمیرغ کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی و موجودی کتابخانه وزیر یزد و کتابخانه شخصی نگارنده به ترتیب الفبایی نام کتاب‌ها فراهم آمد تا در آینده و به همان گونه که زنده‌یاد ایرج افشار از نگارنده خواسته بود، گردآوری و منتشر شود:

نبود مرکز یا کتابخانه‌ای در ایران، که تمامی کتاب‌های چاپ شده ایران - یا دست کم فهرست آن - را دربر داشته باشد، باعث شده است که به رغم وجود فهرست‌های گوناگون کتاب‌های چاپی در ایران، اعم از فهرست کتاب‌های چاپی فارسی و عربی، اثر خاناباا مشار، و کتاب‌شناسی ملی ایران از سلسله انتشارات کتابخانه ملی ایران و نشر ایران، چاپ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بسیاری از کتاب‌ها راهی بدین فهرست‌ها پیدا نکنند.

هنوز هم به رغم وجود مرکز فیپا و مراکز صدور مجوز و اعلام وصول کتاب در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها، بسیاری کتاب در مراکز شهرستان‌ها و حتی در تهران چاپ می‌شود که نام و نشانی از آنها در جایی ثبت نمی‌شود.

این کاستی به‌ویژه در نزد ناشران دولتی و دانشگاهی که کمتر خود را موظف به اخذ فیپا و مجوز می‌دانند بیشتر به چشم می‌خورد. این است که مثلاً در کتاب‌شناسی‌های خاص، مانند کتاب‌شناسی فرخی یزدی، فردوسی و... نام بسیاری از کتاب‌های چاپ‌شده در ایران دیده می‌شود که نیمی از آن

- هم امید است آقای حسین مسرت که اینک با شوری تمام به معرفی کتاب‌های مربوط به یزد پرداخته است، کتاب‌شناسی کتاب‌های چاپ‌شده یزد و نیز کتاب‌های یزدی‌ها را که در شهرهای دیگر به چاپ رسیده است، به روش درست و امروزی کتاب‌شناسی گردآوری کند تا علاقه‌مندان بدانند در روزگار صنعت چاپ چه کتاب‌ها و رساله‌ها و جزوه‌هایی در آن شهر و یا از یزدیان در شهرهای دیگر به چاپ رسیده است.
- (افشار، ۱۳۶۶: «دییچه»، ص ۷. نک: فتوحی یزدی، ۱۳۸۲)
۱. آن گنج سعادت [به‌گزیده مجالس الواعظین]: تألیف اسماعیل بن محمد اردکانی، به کوشش اسماعیل ثقفی اردکانی، اردکان: آرتا کاوا، ۱۳۸۵ ش، وزیری، ۲۲۶ صفحه.
  ۲. ابوبکر، و عمر و سایر یاران پیغمبر درباره شخصیت علی (ع) سخن می‌گویند؛ نجم‌الدین جعفر شریف عسکری، با مقدمه و ترجمه ابراهیم وحید دامغانی، یزد: کتابخانه عمومی امام صادق، ۱۳۵۱ ش، ۲۳۹ ص.
  ۳. اصول دین؛ محمدتقی یزدی، [چاپ سنگی] یزد: بی‌نا، کارخانه ملامحمد، ۱۲۷۷ ق، ۱۷۴ ص.
  ۴. برگزیده آثار عین‌القضاة همدانی؛ عبدالله بن محمد عین‌القضاة، به کوشش و گزینش یدالله شکیبافر و محمد کاظم کدویی، یزد: خانه کتاب یزد، ۱۳۷۳ ش، وزیری، ۲۷۳ ص.
  ۵. برگزیده حقیقة‌الحقیقة سنایی غزنوی؛ مجدود بن آدم سنایی، به کوشش و گزینش یدالله شکیبافر، یزد: سازه، ۱۳۷۴ ش، وزیری، ۲۵۳ ص.
  ۶. برگزیده سندبادنامه؛ محمد بن علی ظهیری سمرقندی، به کوشش و گزینش محمدباقر کمال‌الدینی، یزد: نشر کمال، ۱۳۷۹ ش، وزیری، ۹۰ ص.
  ۷. بستان نیاز و گلستان راز؛ سید محمد کاظم طباطبایی یزدی، به کوشش حسین مسرت، در: شکوه پارسایی و پایداری [حسین مسرت]، چاپ دوم، یزد: فرمانداری یزد، ۱۳۷۵ ش، صص ۱۰۵-۱۳۱.
  ۸. بستان نیاز و گلستان راز (مناجات‌نامه)؛ به کوشش حسین مسرت، یزد: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی استان یزد؛ وصال،
- ۱۳۸۳ ش، رقعی، بیست + ۳۹ ص.
۹. بینش، غرض آفرینش؛ بهاء‌الدین محمد بن الحسن اصفهانی (فاضل هندی)، به کوشش جواد مدرسی یزدی، یزد: بی‌نا، بی‌تا، رقعی.
۱۰. بینش، غرض آفرینش؛ بهاء‌الدین محمد بن الحسن اصفهانی + تفسیر سورة التوحید و الدهر و القدر؛ صدرالدین محمد الطباطبایی یزدی (د. ۱۱۵۴ ق)، به کوشش جواد مدرسی یزدی، یزد: گلپهار، بی‌تا، رقعی، ۱۵۳ ص.
۱۱. پیغام جمال؛ برگزیده احوال و اشعار جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی؛ به کوشش یدالله شکیبافر و محمد کاظم کدویی، یزد: علم نوین، ۱۳۸۷ ش، رقعی، ۲۹۲ ص.
۱۲. تاریخ جدید یزد؛ احمد بن حسین بن علی کاتب یزدی، [مصحح؟] یزد: اداره فرهنگ یزد، ۱۳۱۷ ش، رقعی، ۲۹۹ ص.
۱۳. تذکره تحفه سامی؛ سام میرزا صفوی، به کوشش احمد موفق یزدی، یزد: سامی، ۱۳۸۸ ش، وزیری، ۶۳۲ ص.
۱۴. تذکره شبستان؛ محمدعلی مدرس (شهلا یزدی)، به کوشش اکبر قلمسیاه، یزد: گیتا، ۱۳۷۹ ش، وزیری، ۹۰۶ ص.
۱۵. تذکره شمع انجمن؛ محمدصدیق حسن خان، به کوشش محمد کاظم کهدویی، یزد: انتشارات دانشگاه یزد، ۱۳۸۵ ش، وزیری، بیست و دو + ۹۷۷ ص.
۱۶. تذکره میکده؛ محمدعلی مدرس (وامق یزدی)، به کوشش حسین مسرت، ویرایش دوم، یزد: اندیشمندان یزد + ریحانة الرسول، ۱۳۸۱ ش، وزیری، ۷۸۴ ص (ویرایش نخست، تهران: فرهنگ ایران زمین، ما، ۱۳۷۱، وزیری، ۳۵۲ ص)
۱۷. تذکره نصر آبادی؛ محمدطاهر نصر آبادی، به کوشش احمد مدقق یزدی، یزد: دانشگاه یزد، ۱۳۷۹ ش، وزیری، ۱۴ + ۱۰۸۸ ص.
۱۸. چات جاوید (مجموعه اسناد موقوفات شهرستان میبد)؛ محمدجواد عرفان فر، ۲ ج، میبد و قم: اداره کل حج و اوقاف و امور خیریه شهرستان میبد، نسیم کوثر قم، ۱۳۸۳-۱۳۸۴ ش، وزیری، ۱۶۸ + ۲۰۶ ص. مصور.
۱۹. خاطرات نواب و کیل؛ سید محمد رضوی، به کوشش اکبر قلمسیاه، یزد: گیتا، ۱۳۷۸ ش، وزیری، ۶۰۸ ص.
۲۰. خلاصه تاریخ یزد (اثر جعفر بن محمد بن حسن جعفری)؛ تلخیص: محمدحسین منشی‌زاده، در: خاطرات و

۱. فتوحی یزدی، عباس، ۱۳۸۲؛ تذکره شعرای یزد، ویرایش سوم، یزد: اندیشمندان یزد، ۱۳۸۲.

یادداشت‌های پراکنده، به کوشش محمدباقر منشی‌زاده، چاپ دوم، یزد: ریحانة الرسول، ۱۳۸۷ ش، ص ۳۷۳-۱۹۵.

۲۱. دستور دبیری؛ محمد بن عبدالخالق میهنی، به کوشش علی رضوی بهابادی، یزد: بهاباد، ۱۳۷۵ ش، وزیری، بیست و دو + ۲۰۹ ص.

۲۲. دیوان غزلیات حاج میرزا محمدعلی طیب، متخلص به حکیم، به کوشش محمود ملکی، [یزد]: بی‌نا، بی‌تا، وزیری، ۱۲۸ + ۱۵۶ ص. مصور.

۲۳. رباعیات حکیم عمر خیام نیشابوری، یزد: بنگاه گل‌های یزد، بی‌تا، مصور.

۲۴. رساله شکواییه؛ سیدجعفر ذاکر بفرویی میبدی، به کوشش حسین مسرت، در: میراث اسلامی ایران، به کوشش رسول جعفریان، قم: کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی، ۱۳۷۶ ش، ج ۶، صص ۷۰-۸۱ // در: یزد، یادگار تاریخ؛ حسین مسرت، یزد: انجمن کتابخانه‌های عمومی استان یزد، ۱۳۷۶، ج ۱، صص ۶۵۱-۶۶۲ // در: تذکره میکرده؛ محمدعلی وامق یزدی، به کوشش حسین مسرت، ویرایش دوم، یزد: اندیشمندان یزد، ۱۳۸۱ ش، صص ۶۰۲-۶۱۲.

۲۵. رساله مسئله با حواشی (اثر مرتضی بن محمدامین انصاری)؛ محشی: محمدحسن بن محمود شیرازی، گردآورنده: محمدعلی یزدی، [چاپ سنگی]، بی‌جا [گویا یزد]، بی‌تا، رقعی، بدون صفحه‌شمار.

۲۶. الروض المنمنم، (شرح فارسی قصیده «بانث سعاد» در مدح حضرت محمد (ص))؛ ابوموسی احمد حق، به کوشش محمدکاظم کهدوی و رضا افخمی عقدا، یزد: دانشگاه یزد، ۱۳۸۰ ش، وزیری، ص ---.

۲۷. زبدة العقاید، محمدابراهیم حاجی آخوندی لاری، یزد: [چاپخانه گل‌بهار]، ۱۳۱۴ ش، ۳۸ ص.

۲۸. زبدة نظامیه، در احوالات حضرت فاطمه (س)؛ حبیب‌الله نظام‌الدین، بی‌جا، بی‌نا، [چاپخانه گل‌بهار یزد]، ۱۳۲۸ ش، ۱۹۶ ص. مصور.

۲۹. سفرنامه منشی‌زاده؛ محمدحسین منشی‌زاده، به کوشش محمدباقر منشی‌زاده، با مقدمه ایرج افشار، یزد: ناشر مؤلف، ۱۳۷۱ ش، وزیری، ۲۶۶ ص.

۳۰. سفرنامه یزد، [گویا اثر هوتم شیندلر]؛ به کوشش حسین مسرت، در: یادگار تاریخ؛ حسین مسرت، یزد: انجمن

کتابخانه‌های عمومی استان یزد، ۱۳۷۶ ش، ج ۱، صص ۵۶-۷۵. (چاپ بخش یزد: سفرنامه تلگرافچی، نسخه‌های خطی کتابخانه ملی ملک)

۳۱. شرایط الایمان؛ محمد دعایی یزدی، زارچی، یزد: بی‌نا، [چاپخانه گل‌بهار]، ۱۳۲۹ ق، جیبی، ۱۱۴ ص.

۳۲. شعب المقال فی احوال الرجال (عربی)؛ ابوالقاسم بن محمد نراقی، به تصحیح محمدعلی نحوی، به کوشش حسین صفائی، یزد: دیوان الانتشارات الدینیة، ۱۳۷۶ ق، رقعی، ۲۴۶ ص.

۳۳. شهاب الحکمه (در آداب و اخلاق و حکمت عملی ...؛ ترجمه الشهاب فی الحکم و الآداب، به انضمام رساله تذکره المجتهدین فی تراجم مشایخ الشیعه)؛ به کوشش و ترجمه عبدالله روشن‌بین (حکمت)، یزد و تهران: ریحانة الرسول + برگ رضوان، ۱۳۸۴ ش، وزیری، ۴۴۸ ص.

۳۴. صورت و قفنامه مرتضی‌ان رضوان آشیان؛ حاجی محمدصادق ناظم‌التجار، [چاپ سنگی]، یزد: مطبعة مدرسی، ۱۳۳۸ ق، رقعی، ۲۳ ص.

۳۵. عقدالحسینی (الطهماسی)؛ حسین بن عبدالصمد عاملی، ويلة الحجة فی وجوب صلوة الجمعة: محمد مقیم یزدی، وپله شرح دعای ندبه: محمد الطباطبایی، یزد: بی‌نا، بی‌تا، رقعی، ۱۶۲ ص. (عربی)

۳۶. غدیریة (خطبة رسول مکرم اسلام در روز غدیر) [برگزیده نهج الفصاحة]؛ ابوالقاسم پاینده، یزد: نیکوروش، ۱۳۸۵ ش، جیبی، ۶۱ ص.

۳۷. غزلیات واصل یزدی؛ محمد واصل یزدی، یزد: مطبعة شیرکوه، ۱۳۵۰ ق، رقعی، ۲۴۳ ص.

۳۸. فتح‌نامه؛ محمد فرخی یزدی، [چاپ سنگی]، یزد: بی‌نا، [مطبعة شیرکوه]، وزیری، ۳۴ ص.

۳۹. فهرست اسناد موقوفات ایران؛ دفتر پنجم: شهرستان یزد و حومه؛ محمدجواد عرفان‌فر، یزد: اداره کل حج و اوقاف و امور خیریه استان یزد و عرشیان، ۱۳۸۷ ش، وزیری، ۷۵۵ ص، مصور، رنگی.

۴۰. قرآن یک معجزه دائم؛ محمدحسین بن محمدعلی شهرستانی، ترجمه جعفر غضبان، [یزد]: چاپخانه شرکت پاینده یزد، ۱۳۳۲ ش، رقعی، ۹۲ ص.

۴۱. قصه هزار گیسو [برگزیده جوامع‌الحکایات]؛ سدیدالدین

یادداشت‌های پراکنده، به کوشش محمدباقر منشی‌زاده، چاپ دوم، یزد: ریحانة الرسول، ۱۳۸۷ ش، ص ۳۷۳-۱۹۵.

۲۱. دستور دبیری؛ محمد بن عبدالخالق میهنی، به کوشش علی رضوی بهابادی، یزد: بهاباد، ۱۳۷۵ ش، وزیری، بیست و دو + ۲۰۹ ص.

۲۲. دیوان غزلیات حاج میرزا محمدعلی طیب، متخلص به حکیم، به کوشش محمود ملکی، [یزد]: بی‌نا، بی‌تا، وزیری، ۱۲۸ + ۱۵۶ ص. مصور.

۲۳. رباعیات حکیم عمر خیام نیشابوری، یزد: بنگاه گل‌های یزد، بی‌تا، مصور.

۲۴. رساله شکواییه؛ سیدجعفر ذاکر بفرویی میبدی، به کوشش حسین مسرت، در: میراث اسلامی ایران، به کوشش رسول جعفریان، قم: کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی، ۱۳۷۶ ش، ج ۶، صص ۷۰-۸۱ // در: یزد، یادگار تاریخ؛ حسین مسرت، یزد: انجمن کتابخانه‌های عمومی استان یزد، ۱۳۷۶، ج ۱، صص ۶۵۱-۶۶۲ // در: تذکره میکرده؛ محمدعلی وامق یزدی، به کوشش حسین مسرت، ویرایش دوم، یزد: اندیشمندان یزد، ۱۳۸۱ ش، صص ۶۰۲-۶۱۲.

۲۵. رساله مسئله با حواشی (اثر مرتضی بن محمدامین انصاری)؛ محشی: محمدحسن بن محمود شیرازی، گردآورنده: محمدعلی یزدی، [چاپ سنگی]، بی‌جا [گویا یزد]، بی‌تا، رقعی، بدون صفحه‌شمار.

۲۶. الروض المنمنم، (شرح فارسی قصیده «بانث سعاد» در مدح حضرت محمد (ص))؛ ابوموسی احمد حق، به کوشش محمدکاظم کهدوی و رضا افخمی عقدا، یزد: دانشگاه یزد، ۱۳۸۰ ش، وزیری، ص ---.

۲۷. زبدة العقاید، محمدابراهیم حاجی آخوندی لاری، یزد: [چاپخانه گل‌بهار]، ۱۳۱۴ ش، ۳۸ ص.

۲۸. زبدة نظامیه، در احوالات حضرت فاطمه (س)؛ حبیب‌الله نظام‌الدین، بی‌جا، بی‌نا، [چاپخانه گل‌بهار یزد]، ۱۳۲۸ ش، ۱۹۶ ص. مصور.

۲۹. سفرنامه منشی‌زاده؛ محمدحسین منشی‌زاده، به کوشش محمدباقر منشی‌زاده، با مقدمه ایرج افشار، یزد: ناشر مؤلف، ۱۳۷۱ ش، وزیری، ۲۶۶ ص.

۳۰. سفرنامه یزد، [گویا اثر هوتم شیندلر]؛ به کوشش حسین مسرت، در: یادگار تاریخ؛ حسین مسرت، یزد: انجمن

- محمد عوفی، به کوشش علی رضوی بهابادی، چاپ دوم، یزد: بهاباد، ۱۳۸۰ ش، رقعی، ۴۵۶ ص.
۴۲. کتاب النبوة (عربی)، محمد بن علی ابن بابویه، به کوشش مؤسسه الضحی الثقافیه، یزد: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی استان یزد، ۱۳۸۱ ش، وزیری، ۳۹۹ ص.
۴۳. کلیات نظامی گنجوی (خمسة نظامی)؛ مخزن الاسرار: الیاس بن یوسف نظامی، به کوشش حسن وحید دستگردی، یزد: بهاباد، ۱۳۸۲، ۲ ج.
۴۴. کیله و دمنه؛ ابوالعالی نصرالله منشی، به کوشش علی رضوی بهابادی، چاپ پنجم، یزد: بهاباد، ۱۳۸۳ ش، وزیری، پانزده + ۴۱۱ ص.
۴۵. گزیده دیوان میرزا سیدعلی نقی مدرس (حجاب یزدی)؛ ابوالفضل سعیدی ریحان، به کوشش اکبر قلمسیاه، یزد: گیتا، ۱۳۸۲ ش، رقعی، ۱۲۱ ص، مصور.
۴۶. گلدسته اندیشه؛ محمدامین وقاری طبسی یزدی، به کوشش محمدرضا ابوی مهریزی، یزد: اندیشمندان یزد، ۱۳۸۴ ش، وزیری، ۲۵۴ ص.
۴۷. گلزار شریف؛ محمد الشریف پنا، یزد: گلیهار، ۱۳۰۰ ش.
۴۸. محضر الشهود فی رد الیهود؛ حاجی بابا قزوینی یزدی، به کوشش احمد حسینی اشکوری، یزد: کتابخانه وزیری، ۱۳۴۸ ش، وزیری، ۱۹۵ ص.
۴۹. معادن الحکمه فی مکاتیب الائمه (عربی)؛ محمد بن المحسن بن مرتضی کاشانی (علم الهدی)، به کوشش علی اکبر غفاری، ۲ ج، یزد و تهران: کتابخانه وزیری + مکتبه الصدوق، ۱۳۸۸ ق، وزیری، ۱۳۶ + ۳۴۶ ص.
۵۰. منتخبی از دیوان قضایی یزدی؛ انجمن ادبی کتابخانه وزیری یزد، یزد: ناشر مؤلف، [۱۳۶۶ ش]، وزیری، ۱۸۶ ص.
۵۱. نادر فرخنده پیام: وحشی بافقی [برگزیده اشعار وحشی بافقی]؛ کمال الدین محمد وحشی بافقی، ویراسته حسین مسرت، یزد: اداره کل آموزش و پرورش یزد، ۱۳۷۲ ش.
- وزیری، ۷۲ ص.
۵۲. نخبه اللغات؛ علی اکبر محمدجعفر یزدی لغوی، [چاپ سنگی]، بی جا. [گویا یزد]، بی نا، ۱۲۸۰ ق، جیبی، بدون صفحه شمار.
۵۳. نمکدان محمد جیحون یزدی؛ به کوشش حسین مسرت، در: یزد، یادگار تاریخ؛ حسین مسرت، یزد: انجمن کتابخانه های عمومی استان یزد، ۱۳۷۶ ش، ج ۱، صص ۶۳۱-۶۵۰.
۵۴. نور الابصار فی فضیلة الانتظار؛ محمدتقی موسوی اصفهانی، یزد: مؤسسه خیریه علمی و دینی مهدیه اشکذر یزد، ۱۳۶۱ ش، رقعی، ۸ ص.
۵۵. پیام پیامبر (ترجمه نهج الفصاحه)؛ تدوین و ترجمه بهاء الدین خرمشاهی و مسعود انصاری، یزد و تهران: کتابفروشی فرهنگ + جامی، ۱۳۸۵ ش، وزیری، ۹۷۲ ص.
۵۶. وقف نامه جامع الخیرات؛ سید رکن الدین محمد حسینی یزدی [ترجمه جعفر غضبان]، یزد: اداره کل حج و اوقاف و امور خیریه استان یزد، ۱۳۶۵ ش، وزیری، ۲۳۵ ص.
۵۷. وقف نامه حاج محمدابراهیم نورالله محله تل، خانه وقفی امام حسینی؛ یزد: هیئت امناء موقوفه، ۱۳۶۹ ش، رقعی، ۳۹ ص.
۵۸. وقف نامه مرحومین امیرچخماق و زوجه او سستی فاطمه بنت سلطان محمد، سنه ۸۴۹ هجری؛ یزد: شعبه یک هیئت اسلامی یزد، ۱۳۲۷ ش، جیبی، ۴۵ ص.
۵۹. هدایت الاحمدیه؛ احمد یزدی ابرقوئی، به کوشش محمد قیومی ابرقوئی، یزد: ناشر مؤلف، ۱۳۳۲ ش، وزیری، ج اول، ۱۳۳ ص.
۶۰. یادگار ماندگار، مجموعه موقوفات یزد؛ محمدرضا تصدیقی، یزد: اداره کل حج و اوقاف و امور خیریه استان یزد؛ ستایش، ۱۳۸۰ ش، وزیری، ج ۱، ۵۳۹ ص، مصور.